

Screening for selvmordsrisiko blandt deltagere i forskningsprojekter (SSRF)

For de enkelte forskningsprojekter laves en procedure for screening af deltagere med selvmordsrisiko. F.eks. hvis et måleinstrument indeholder et eller flere items, der specifikt spørger til selvmordstanker eller –adfærd.

Ved forhøjet selvmordsrisiko jf. ovenstående skal der ringes til deltageren. Opkald ved forhøjet selvmordsrisiko skal foretages af den projektansvarlige psykolog fra afdelingen og der skal altid være mindst en anden til stede, der kan hjælpe til, hvis der er behov for det.

- Fortæl personen hvorfor du ringer—at det er grundet bekymring på baggrund af det udfyldte spørgeskema i projektet.
- Indhent oplysninger om hvor personen er (inkl. adresse) og hvem personen er sammen med (børn, voksne, dyr).

Spørgeguide

Screenings spørgsmål

Spørgsmålene kan stilles eller udledes direkte via samtalen

1. Har personen aktuelt selvmordstanker?
2. Har personen aktuelt selvmordsplaner?
3. Fremstår personen forpint og i væsentlig grad præget af håbløshed og sortsyn og ude af stand til at angive grunde til fortsat at leve?
4. Har personen tidligere forsøgt selvmord?
5. Er personen præget af impulsivitet?
6. Fremstår personen utroværdig, når det drejer sig om at tage afstand fra selvmordshandlinger?
7. Er der for nylig sket væsentlige ændringer i personens livs-omstændigheder eller psykiske tilstand?
8. Er der tegn på, at pårørende har udtrykt bekymring for, at personen vil forsøge selvmord?

Ja til et eller flere

Udvidet risikovurdering

Anamnesticke oplysninger:

Har personen tidligere haft:

- Selvmordsadfærd i familien?
- Alvorlige selvmordsforsøg?
- Langvarige perioder med selvmordstanker?
- Psykisk sygdom og misbrug?

Risikofaktorer:

Har personen på nuværende tidspunkt:

- Symptomer på psykisk lidelse?
- Symptomer på fysisk sygdom?
- For nyligt mistet en nærtstående?
- Enlig civilstand?
- Interpersonelle/sociale/juridiske/økonomiske problemer?
- For nyligt været indlagt på psykiatrisk afdeling?

Aktuel selvmordsproblematik:

- Varighed, hyppighed, intensitet af selvmordstanker
- Subjektiv dødsønske
- Overvejede metoders farlighed og tilgængelighed
- Konkrete selvmordsplaner—indenfor 48 timer?
- Forberedelser og afskedshandlinger (fysiske og mentale)

Generelle tips til samtalen

- Forhold dig i ro og normaliser selvmordstanker, f.eks.
 - "Ja, sådan kan man godt have det nogle gange"
 - "Når jeg taler med folk, der har det som du har nu, så plejer jeg at..."
- Tænk på, at personen er i krise og at der derfor kan have brug for gentagelser og simpel kommunikation.
- Forhandlingsbane: sig f.eks. "Det er en stor beslutning, jeg synes ikke du skal træffe den lige nu", hellere end at indlede diskussion om, hvorvidt selvmord er en god eller dårlig idé.
- Inddrag beskyttende faktorer i samtalen, f.eks.
 - Håb/planer for fremtiden
 - Subjektivt gyldige grunde til at leve.
 - Hensyn til andre, f.eks. børn, familie, andre pårørende, dyr.

Nej til alle

Risikoniveau 1

Ingen forhøjet selvmordsrisiko

Foretag ikke umiddelbart yderligere, henvis evt. til egen læge.

Bestem risikoniveau

Risikoniveau 2

Øget selvmordsrisiko

Forskellige handlemuligheder:

- Foretag ikke yderligere, henvis evt. til egen læge.
- Oplys om kontakt til yderligere hjælp—egen læge (tilbyd at foretage opringningen), psykiatrisk hjælp, Livslinjen mv. (sendes skriftligt til personen).
- Lav aftale om møde snarest muligt for at lave sikkerhedsplan (se separat side).

Risikoniveau 3

Akut øget selvmordsrisiko

- Patienten skal indlægges i Psykiatrisk Modtagelse. Vi kan som psykologer (principielt) ikke henvise derud til, men vi kan ringe til Psykiatrisk Rådgivning og forhøre os.
- Hvis vi er bekymrede for at de kan finde på at begå selvmord indenfor allernærmeste fremtid ring 114

Nyttige telefonnumre

- Psykiatrisk Rådgivningstelefon (Risskov): 78 470 470
- Vagtlægen (Region Midtjylland): 70 11 31 31
- Livslinjen: 70 201 201 (Åbningstider: alle dage kl. 11-03)